

man end fortaber sig i den, en for livet styrkende udhvilen deri og beundring deraf, uden at denne derfor nogensinde behøves at komme til orde, som sådan, men som aldrig kan andet end have den højeste betydning for den enkelte; om det hele end gik så umærket af, at stemningen selv syntes født i dølgsmål og begravet i stilhed.

#

Vil vi nu nærmere betragte, hvorledes overgangen – for et gemyt som det Andersenske – måtte være realiseret fra det lyriske til det episke (hvilket vi her forstår om den poetiske stemning, der fortjener dette navn, og som er en nødvendig betingelse for det derpå følgende og i korresponderende forhold dertil stående gernings-epos) – så måtte dette enten

Den oldgræske filosof og matematiker Pythagoras fra Samos (570-495 f.v.t.), udsnit fra Rafaels (1483-1520) fresko 'Skolen i Athen' (1509-1510). Pythagoras' bevingede ord om tavshed lyder således: 'Vær tavs – eller sig noget, der er bedre end tavshed'.

være sket derved, at han med pythagoræisk tavshed havde helliget et tidsafsnit af sit liv til et alvorligt studium, og dette lå allerede Andersen fjernere, eller derved at samtiden så poetisk-malerisk grupperede sig om en enkelt heros, eller den ved en kolossal forening af en mængde hver for sig betydningsfulde kræfter, midt i disses mest brogede mangfoldighed, så aldeles uden al misvisning pegede hen på et eneste mål, og med en sådan energi arbejdede derhen, at en sådan stræben en tid lang måtte gribe ham og afgive det for ham nødvendige livssupplement.

En sådan begunstigelse af tidsomstændigheder faldt imidlertid ikke i Andersens lod; thi hans egentlige livsudvikling falder i den såkaldte politiske periode, og når vi blot et øjeblik vil høre efter, hvad politikerne selv sige om den, vil vi vistnok overbevises om, hvor lidt styrkende den kan være for et sådant gemyt.

Det er en gærings-periode, sige politikerne, i det mindste er det ingen gernings-periode; det er en overgangs-periode – meget rigtigt; i det mindste er granit-formationen allerede længe forbi, fløse-formationen overstået, og vi har formodentlig en god stund fordybet os i tørve-formationen*].

*] Det er også ret mærkeligt, at den nyere udvikling i så mange henseender har distingueret sig som formetørvs-perioden.

Eller var det vor tids generalforsamlinger*], der frembyder en slående lighed med fortidens mindesmærker over en mand – en kæmpehøj?

Den romerske digter Horats (egl. Quintus Horatius Flaccus; 65-8 f.v.t.). Citatet som Kierkegaard nævner om 'sved', er fra hans Epistel I, 5, 29.

Zoologen Peter Wilhelm Lund (1801-1880). Hans artikel: 'Om de brasilianske Myrers Levemaade', blev i 1832 trykt i det populærvidenskabelige magasin: 'Dansk Ugeskrift'.

*] *Sed nimis arta premunt olidae convivium caprae*, dvs. 'men stinkende sved generer de altfor tætpakkede selskaber'.

Disse det politiske livs omnibusser, disse brasilianske myretuer, hvilke, efter en naturforskers beretning, ved en samling af flere millioner; eller hvorledes skulle han befinde sig vel i den hele politiske flok af selskabelige*] grindehvaler, der trykkes og stødes for vekselvis at komme til at opsnuse en monolog?

*] Grinden holdt sig bestandig i en tætsluttet flok; thi den er som visse slags fugle, aldeles selskabelig; flokken tumlede